

KATJA STAARTJES

NEPAL

van west naar oost in 141 dagen

Het plan van Katja en Henk ontstond tijdens een wandeling naar het drielandpunt bij Vaals, maar tussen droom en daad doken enkele uitdagingen op. Ze wilden de tocht samen maken. Omdat er over West-Nepal, waar het beginpunt ligt, nauwelijks iets bekend was, reisde Katja naar Kathmandu om informatie te vergaren. “Daar werd duidelijk dat het niet realistisch was om de tocht zonder de hulp van Nepalezen te maken”, vertelt Katja mij in hun woonboerderij in Salland. “Het is in een aantal gebieden verboden om zonder Nepalese begeleiding rond te trekken. Bovendien hadden we erg veel brandstof en eten nodig, met name in de onbewoonde streken.

Dat konden we onmogelijk allemaal zelf dragen.” “Onze filosofie op expedities is dat iedereen gelijk is en dat wij dus evenveel dragen als de Nepalezen die ons ondersteunen”, voegt Henk toe. “Dat hebben we nu ook gedaan. In het westen droegen we ieder zo’n 28 en later rond de 21 kilo. We hebben een vriend voor het leven overgehouden aan deze onderneming. Chhiree Sherpa is op drie trajecten meegegaan. Op één toeristisch deel hadden we geen extra teamlid nodig. Ondanks dat hij meer geld kon verdienen op expedities, koos Chhiree voor het avontuur en het onbekende. Hij is rustig, slim, heel sociaal en probeert altijd nieuwe dingen te leren.”

↪ Op ca. 5400 meter na de bergpas Nyingma Gyanzen La (Dolpo).

↑ Het dorp Rimi (2500 m) in het district Humla.

Meer avontuur

Waarom de expeditieklammers Katja en Henk deze voetreis maakten in plaats van opnieuw een hoge berg te beklimmen, is glashelder. Katja: “Henk en ik zijn vaak de hoogte in geweest, maar zo’n lange trektocht hadden we nog nooit gemaakt. Bovendien is het een mooie vervolgstap in verband met het klimmen der jaren. Meer nadruk op de tocht dan op één top. De Nepal Traverse bleek een groot avontuur. Bij een expeditie zijn er andere teams op de berg, het traject is bekend, je hangt vaste touwen op die de route markeren en in het basiskamp ben je omringd door relatieve luxe en lekker eten. Als het slecht weer is, blijf je in je tent. De Nepal Traverse was totaal anders en juist

De Nederlandse alpinisten Katja Staartjes en Henk Wesselius koesterden een ambitieus plan: de twee drielandpunten van Nepal te voet met elkaar verbinden. Zo dicht mogelijk bij de noordelijke grens. Tussen de start in 2010 en het bereiken van het doel in 2013 lagen vier reizen, 1990 kilometer en 125 duizend hoogtemeters. We zochten Katja en Henk op en vroegen hen om een persoonlijke terugblik op dit onvergetelijke avontuur.

TEKST NOES LAUTIER

FOTO'S KATJA STAARTJES & HENK WESSELIUS

DE ROUTE

De Nepal Traverse is geen nieuwe route. Tijdens de research bleek dat er al een soortgelijke tocht bestaat: de Great Himalaya Trail, met een hoge (*upper*) en een lage (*lower*) variant. De GHT verbindt echter niet de twee drielandpunten. De Nepal Traverse van Katja en Henk voegt vierhonderd kilometer in West-Nepal toe aan de Upper GHT, die van totaal andere orde is dan de Lower GHT. Ze liepen de tocht in vier etappes. Etappe één mislukte de eerste keer, vanwege de hevige moesson en omdat Henk zijn sleutelbeen brak. Vast teamlid op drie trajecten was Chhiree Sherpa. Daarnaast is het team enkele keren uitgebreid met een vierde lid, op trajecten waar veel eten en brandstof moest worden meegesjouwd. De route startte op het noordwestelijke drielandpunt, de Tinkar La (5258 m), en eindigde in het noordoosten boven het Kangchenjunga-basiskamp. Het is uniek dat het beide keren om een drielandpunt Nepal-India-Tibet gaat. Vanwege de abominabele sneeuwcondities en het slechte weer konden ze de Jhingsang La (6164 m), de pas in het uiterste noordoosten, niet bereiken.

daarom wilden we deze tocht maken. Ik ontdek graag een nieuwe omgeving en houd van het ritme van elke dag fysiek bezig zijn in de natuur. Daar kwamen de warme ontmoetingen met de Nepalezen en de grote cultuurverschillen nog bij, plus het feit dat er onderweg altijd wel een moment komt waarop je je grenzen moet verleggen. Eén van die momenten was de glibberige boomstam boven een kolkende rivier die we moesten oversteken.”

“Behalve de ontmoetingen met mensen vond ik de natuur in al haar gedaantes een aantrekkelijke factor”, zegt Henk. “De enorme verscheidenheid aan ongelofelijke landschappen, van oerwoud tot besneeuwde passen, en het zó lang onderweg zijn. We zijn een paar

keer verdwaald en raakten zelfs in Tibet verzeild, zonder visum. Dat was heel spannend. We waren helemaal op onszelf aangewezen.”

Brinta-ontbijtjes

Katja had gezorgd voor voldoende eten en gas. Brandstof is niet te krijgen en qua eten kom je uit op rijst of linzen, die veel brandstof vragen. “In Nederland heb ik de etappes en het eten gepland”, legt Katja uit. “Tijdens de eerste etappe bleek dat ik te optimistisch was, want we overbruggden kleinere afstanden. De tocht nam dus meer dagen in beslag, maar we konden wel vaker dan gedacht bij mensen thuis overnachten. Voor alle zekerheid hadden we extra Brinta-ontbijtjes ingepakt omdat

we niet wisten of er in de armste dorpen wel genoeg extra eten voor ons zou zijn.”
Henk: “Achteraf goed, al die Brinta, want vaak duurde het erg lang voordat we ons ontbijt kregen. We wilden ’s morgens vroeg vertrekken om genoeg tijd te hebben om het volgende doel te halen. Met de pap lukte dat prima. Chhiree legde dan aan de gastvrouw uit waarom we ons eigen eten klaarmaakten.”

Onontgonnen gebied

Katja en Henk waren erg blij dat Chhiree mee was. Het klikte uitstekend tussen hen en zonder hem was het onmogelijk geweest om de lokale bevolking over de route te raadplegen en zo vaak bij mensen thuis te bivakkeren. Juist dat was een unieke ervaring. “Stel je voor dat er bij je aangebeld wordt en dat drie druipnatte wandelaars vragen of ze bij je kunnen slapen. Dat is bij ons ondenkbaar, maar in Nepal heel normaal”, vertelt Katja. “Als je de taal niet spreekt, kun je niet uitleggen wat je wilt. Chhiree maakte makkelijk contact, regelde onze slaapplekken en knoopte in elk dorp een praatje aan. West-Nepal is onontgonnen gebied wat het toerisme betreft en dus waren er nauwelijks lodges. Mensen werden verlegen als je vroeg wat de prijs van de overnachting was. Ze hadden er niet over nagedacht dat je daar geld voor kunt vragen. Ze boden ons ook altijd hun bed aan, maar dat weigerden we beleefd. We rolden gewoon onze eigen slaapmatjes uit. Het was al moeilijk genoeg om eten te accepteren terwijl we wisten dat er grote armoede heerst.”
Henk: “In de meer ontwikkelde gebieden hadden we echt contact met de mensen. Dan stelden ze ons vragen

← Het dorp Karang (4200 m) in Upper Dolpo.

↖ Katja, Chhiree en Henk na aankomst in Jomsom (2900 m) na etappe 1.

→ Klaar voor vertrek na de lunch bij een gastvrij gezin (Darchula).

↘ Kampplaats Langshisha-Kharka (4200 m), Langtang-gebied.

“Onze filosofie op expedities is dat iedereen gelijk is en dat wij dus evenveel dragen als de Nepalezen die ons ondersteunen”

over hoe we leven. Daaraan merkten we of mensen naar school waren geweest. De regering in Kathmandu heeft wel mooie plannen en stuurt leraren en artsen naar de arme gebieden, maar die komen in veel gevallen nooit aan in het desbetreffende dorp. Halverwege de reis slaat de afkeer al toe. Ze willen niet in een afgelegen gebied zonder wegen en elektriciteit werken. Dat is een groot probleem.”

Tussen 1000 en 6000 meter

Katja, Henk en Chhiree genoten juist van de ongerepte natuur, het grotendeels ontbreken van infrastructuur, de hoge passen en het soms moeilijke terrein. En van het grote verschil tussen de toeristische en de minder ontwikkelde gebieden van Nepal. Katja: “De bevolkingsgroepen van de regio’s die we passeerden verschilden niet alleen enorm van elkaar, maar ook de natuur. De tocht speelt zich af tussen de 1000 en 6000 meter hoogte. We doorkruisten alle klimaatzones van Nepal met de bijbehorende landschappen. In de bossen raak je snel gedesoriënteerd, vooral op dierenpaadjes die je

makkelijk voor een weinig belopen pad kunt aanzien. Boven de boomgrens was de oriëntatie makkelijker, maar omdat de landkaarten onnauwkeurig zijn, was het vaak lastig om de juiste route te bepalen. Meestal was het pad echter duidelijk en genoten we volop van de ruige natuur.”
Henk: “Dolpo, in West-Nepal, is een van onze lievelingsgebieden. De mensen zijn zo gastvrij en mij spreekt het kale, grijsbruine landschap met zijn groene oases rond de dorpen enorm aan. Water is schaars, maar de bewoners zien toch kans om boven de 4000 meter aardappelen en graan te verbouwen. Het was in Dolpo twee keer heel spannend of we wel water zouden vinden, maar uiteindelijk is het gelukt.”

Rotsblokken als koffers

Het tegenovergestelde, een teveel aan water in de vorm van sneeuw, was een probleem op sommige passen, maar ook het afsmelten van de gletsjers en het bijbehorende steenslaggevaar. Katja: “Op East Col (6180 m) in het Makalu-gebied daalden trekkers af en daar vlogen

← Henk arriveert op de pas Chyargo La (5150 m), district Mugu.

↙ Zonsopkomst op 4600 meter, onderweg naar het noordwestelijke drielandpunt Tinkar La, district Darchula.

↓ Rustpauze op circa 4100 meter in het Langtang-gebied.

rotsblokken zo groot als koffers naar beneden. We hebben voor de veiligheid gewacht tot de groep beneden was en zijn toen pas omhoog geklimmen.”

De klimervaring van het team kwam goed van pas, want er zaten een paar uitdagende bergpassen bij, waar klimtouw, stijgijsers, ijsbijlen en pickels aan te pas kwamen. Henk: “De moeilijkste passen waren Tilman’s Pass (5222 m), een bergpas in Langtang, en Amphu Labtsa (5845 m) en East Col (6180 m) bij de Makalu. Daar hebben we al het klimmateriaal moeten inzetten. Na Tilman’s Pass hing er een dichte mist op de afdaling waardoor de route lastig te vinden was.”

De grootste uitdaging was echter het eindpunt: de Jhingsang La (6164 m), een pas waar weinig over bekend is ten noorden van het Kangchenjunga-basiskamp. Ondanks dat niet het eindpunt maar de route ernaartoe het belangrijkste van de tocht was, wilde het team heel graag boven op die pas eindigen. Het mocht niet zo zijn: ze strandden negen kilometer voor het eindpunt.

We doorkruisten alle klimaatzones van Nepal met de bijbehorende landschappen

Katja: “Henk en Chhiree hadden het vertrouwen al verloren. De natuur heeft bepaald dat we het noordoostelijke eindpunt niet konden halen en dat je daar niets tegen kunt doen. Ik wilde het niet meteen opgeven, maar zag al snel in dat doorgaan hopeloos was. Ik baalde daar het meeste van. Maar nu ik afstand heb genomen van de Nepal Traverse heb ik het aanvaard. Dit was de mooiste tocht die we ooit gemaakt hebben. Ook zónder de Jhingsang La.” ■

Over dit avontuur heeft Katja Staartjes een dik, ingebonden boek (468 pagina’s) geschreven: *Lopen over de grens – Great Himalaya Trail door Nepal*. Lees de recensie verderop in dit nummer. Meer weten over de Nepal Traverse? www.nepaltraverse.nl